

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ REGIONINĖS ARCHITEKTŲ TARYBOS IŠVADA

2020 m. vasario 20 d.
Klaipėda

Posėdžio pirmininkas – Edmundas Andrijauskas.

Posėdžio sekretorė – Liuda Bartkienė.

Klaipėdos regioninės architektūros tarybos (toliau –Taryba) nariai dalyvavę teikiant pasiūlymus, išvadas ir rekomendacijas: Edmundas Andrijauskas, Petras Džervus, Laima Šliogerienė, Ramunė Staševičiūtė, Vytautas Grykšas, Rolandas Rakevičius, Margarita Ramanauskienė, Romualdas Gailius, Laimonas Bogušas, Saulius Danius

Nuo projekto svarstymo nusišalino Tarybos narė Laima Šliogerienė.

Paaškinimus Tarybos posėdyje davė: PDV/architektas Astijus Taujanskas, architektė Eglė Andriuškevičiūtė, Lietuvos Jūrų muziejaus direktoriė Olga Žalienė

Prašymą pateikusieji: UAB „DALIS ERDVĖS“ direktorius Astijus Taujanskas

I. NAGRINĖJAMI KLAUSIMAI

Lietuvos architektų rūmai (toliau –Rūmai) gavo UAB „DALIS ERDVĖS“ 2020-01-16 prašymą dėl „*Lietuvos Jūrų muziejaus administracinio pastato (unik. nr. 2198-0004-6249), Smiltynės g. 2, Klaipėdoje, rekonstravimo ir paskirties keitimo iš administracinės [7.2] į kultūros paskirties pastatą [7.10], pritaikant jūrų gamtos ir jūrinės kultūros paveldo atviros prieigos centro viešosioms reikmėms“ projektinių pasiūlymų įvertinimo pagal Architektūros kokybės kriterijus.*

Prie prašymo pridėti šie dokumentai:

1. Projektiniai pasiūlymai „*Lietuvos Jūrų muziejaus administracinio pastato (unik. nr. 2198-0004-6249), Smiltynės g. 2, Klaipėdoje, rekonstravimo ir paskirties keitimo iš administracinės [7.2] į kultūros paskirties pastatą [7.10], pritaikant jūrų gamtos ir jūrinės kultūros paveldo atviros prieigos centro viešosioms reikmėms“ (pdf).*
2. Esamo pastato NT dokumentai ir kadastrinių matavimų byla (pdf).
3. Istorinė medžiaga (pdf).
4. Konkursinė medžiaga (pdf).
5. Įgalojimas (pdf).

II. KLAUSIMŲ NAGRINĖJIMUI REIKŠMINGOS APLINKYBĖS

Architektūrinės dalies vadovas architektas Astijus Taujanskas pristatė „*Lietuvos Jūrų muziejaus administracinio pastato (unik. nr. 2198-0004-6249), Smiltynės g. 2, Klaipėdoje, rekonstravimo ir paskirties keitimo iš administracinės [7.2] į kultūros paskirties pastatą [7.10], pritaikant jūrų gamtos ir jūrinės kultūros paveldo atviros prieigos centro viešosioms reikmėms“ projektinių pasiūlymą. Paminėjės, kad pateiktas projektas savo trijų turių kompozicijos idėja yra artimas 2014 m. architektūrinio konkurso pasiūlymui, autorius informavo, kad šiuo metu teikiamas Tarybai svarstyti projektinis pasiūlymas yra viešinamas nustatyta tvarka.*

Projekto autorius išdėstė architektūrinio sprendimo idėją kaip trijų tūrių kompozicijos samplaiką, tūrius apjungiant stiklinėmis galerijomis. Projektuojamą pastato vietoje buvusios didelės žvejo sodybos siluetas, architekto nuomone, atispindi projektinio pasiūlymo stogų siluete.

Sklypo teritorijoje suplanuoti dviračių ir pėsčiųjų takai, parkavimo aikštelių bei patekimas į uždarą ūkinį kiemą. Architektas akcentavo, kad teritorijoje neužkirsta galimybė atstatyti/paženklinti buvusias žvejų sodybas, nors šiame projekte konkretūs pasiūlymai neteikiami. Pažymėta, kad buvo daug diskusijų dėl pastato apdailos su Kuršių nerijos nacionalinio parko (toliau KNNP) direkcija. Buvo atmesti siūlymai vario skardos panaudojimui, galutinai pasirinkta vertikalių medžio dailylenčių apdaila. Pastarasis sprendimas artimiausias žvejo sodybų fasadams Kuršių nerijoje.

Projekto dalies vadovą papildė architektė E. Andriuškevičiūtė. Ji apžvelgė pastato vidinę struktūrą, nurodydama, kad pietiniame tūryje numatytos administracijos patalpos, o didžioji dalis vakarinio ir rytinio tūrių patalpų skirtos muziejaus saugyklos. Pirmajame aukšte - erdvės lankytuvams su pagrindiniu jėjimu nuo marių ir vizualiniu ryšiu į miško pusę. Ant rytinio korpuso stogo numatyta terasa marių apžvalgai. Pažymėta, kad ūkinis kiemas įgilintas, nors brėžiniuose tai neatsispindi.

Autoriai taip pat akcentavo, kad esamas pastatas griaunamas. Pagrindžiant rekonstrukcijos būdą pažymėta, kad kažkurios (brėžinyje nepažymėtos) senojo pastato sienos/pamatai išlieka tose pačiose vietose.

Tarybos nariai pateikė tikslinančius klausimus projekto autoriams.

Į klausimą, kokia architektūrinė pasiūlymo idėja, buvo dar kartą pažymėta, kad tai trijų tūrių kompozicija su šlaitinių stogų interpretacija - kaip sasaja su buvusiui toje vietoje užstatymu.

Patikslinta, kad visiškai prisiaityta prie esamo reljefo, jo neketinama keisti.

Tarybos nariai suabejojo, ar ūkinio kiemo parametrai (~15x10m) bus pakankami kroviniui mašinos manevravimui. Autoriai nėra tikri šiuo savo sprendiniu ir mano, kad jি reikia tikslinti.

Ekspertai pasigedo detalesnio sklypo plano su apšvetimu, suolais, mažosios architektūros formomis ir, gal būt, erdvės lauko ekspozicijai su buvusio užstatymo fiksavimu. Užsakovas ir autoriai sutiko, kad detalizuotas sklypo sutvarkymo planas turės būti pateiktas.

Tikslinant pasirinktus pastato apdailos sprendinius, Tarybos nariams kėlė abejonę mediniu ažūru pridengti skardiniai šlaitiniai stogai. Autoriai pateikė tokio sprendinio detalę. Atsakydami dėl svetimo pastato stilistikai karnizo pietiniame fasade, pasiūlymo autoriai teigė, kad tokio elemento reikalavo KNNP direkcija.

Ekspertai atkreipė dėmesį į nefunkcionalias rytinio fasado vitrinas, už kurių numatytos dirbtuvės bei saugyklos. Autoriai sutiko, kad šiuo požiūriu pirmojo aukšto planas turės būti koreguojamas. Aklinų plokštumų rytinio fasado viršutiniuose aukštuoose įrengimas, įvertinus iš ten atsiveriančius marių vaizdus, autoriu grindžiamas noru išsaugoti pastato vientisumą ir monumentalumą.

Ekspertai atkreipė dėmesį į galimus (nėra pateikiami tikslūs matmenys) neatitikimus detaliajam planui. Galimai viršijamos leistinas užstatymo tankis, aukštis ir intensyvumas. Autoriai atsakė, kad parametrai bus patikslinti, o pastato plotą jie gali mažinti, nes pasiūlyme jis kiek padidintas.

Į kai kuriuos Tarybos narių klausimus atsakė Lietuvos Jūrų muziejaus direktorė Olga Žalienė. Ji pažymėjo, kad pastatas yra daugiafunkcinis (nuo dirbtuvės ir saugyklių iki patalpų lankytuvams ir administracijai). Numatomos ne tik specialios ekspozicijos, bet ir atviros lankytuvų apžvalgai saugyklos. Taip pat yra labai svarbus muziejaus administracijos darbuotojų darbo sąlygų pagerinimas. Direktorė mano, kad patalpų planai ir plotai dar turės būti koreguojami.

Į klausimą dėl pateikto pasiūlymo ir konkursinio darbo skirtumo, p. O.Žalienė priminė, kad konkursinis sprendinys buvo koreguojamas pagal konkurso komisijos pasiūlymus. Buvo atsakyta ir dėl galimybės atstatyti ir panaudoti buvusį žvejų kaimelį – tokių planų kol kas nėra.

III. TARYBOS ARGUMENTAI

Uždaroje posėdžio dalyje Taryba vertino pateiktą pasiūlymą, remdamasi architektūros kokybei taikomiems reikalavimams, išvardintiems LR Architektūros įstatymo 11 straipsnyje.

Vertindami pasiūlymą urbanistinio integralumo ir atitinkies darnaus vystymosi principui, Tarybos nariai pastebėjo, kad detaliajame plane sklypo daliai 1.3/13237 nustatyti reglamentai galimai yra pažeisti. Tikslių pažeidimų dydžių ekspertai nustatyti negalejo dėl pasiūlymo medžiagoje trūkstamų matmenų. Bet kuriuo atveju būtina patikslinti sklypo užstatymo tankį ir intensyvumą, lyginant ne su bendro sklypo (13,2357 ha) rodikliais, o su sklypo daliai nustatytais.

Pateikta tik teritorijos tvarkymo schema perkelta iš detaliojo plano. Pasiūlyme turi būti detalizuotas sklypo sutvarkymas, numatant mažujų architektūros formų, apšvietimo, poilsio, lauko ekspozicijos išdėstyti. Nors ir nenumatomia šiame statybos etape, pasiūlyme, Tarybos nuomone, turėtų būti įvertintos kaimelio sodybų atstatymo/pažymėjimo/panaudojimo galimybės. Juo labiau tai aktualu, nes autorai savo aiškinamajame rašte, atskleisdami architektūrinę idėją, rašo, kad „...įvertinta Kopgalio kaimo atkūrimo perspektyva“.

Net ir nesant antžeminių paveldo objektų, vertinant projektinį pasiūlymą Kultūros paveldo išsaugojimo požiūriu, visgi tikslina įvertinti Kopgalio kaimelio pažymėjimo perspektyvą, gal būt, atsižvelgus ir į archeologinių tyrimų išvadas.

Aptariant architektūrinės idėjos vientisumą, Tarybos nariai atkreipė dėmesį į pastato stilistikai svetimas detales. Karnizas pietiniame fasade ne tik iškrenta iš pastato stilistikos, bet, įvertinus dailylenčių apdailą, tampa sunkiai realizuojamu elementu.

Tarybos nariai turėjo pastabų dėl apdailos ilgaamžiškumo. Termomedienos daily lentės, ypač jas įrengus ant stogo, nėra ilgaamžės, stogo eksplotacija sudėtingėja. Siūlyta naudoti kompozitą ar dengti medieną vario oksidu.

Vertinant pastato išraiškos estetiką, Tarybos narių nuomonė pasidalino. Dalis ekspertų manė, kad stambių tūrių kompozicija neigavo priimtinės architektūrinės išraiškos, o įvertinus funkcinės struktūros trūkumus, pastato fasadai gali keistis iš esmės.

Eilę pastabų Tarybos nariai išsakė dėl funkcinės pastato struktūros ir darbo aplinkos kokybės (ergonomiškumo). Dauguma ekspertų neigiamai vertino administracijos patalpų lokalizaciją pietiniame korpusse su kabinetų apšvietimu per stoglangius stogo šlaite. Tieki klimatinio komforto, tiek vaizdo pro langus požiūriu pietinis fasadas nėra tinkamiausia vieta nuolatinėms darbo vietoms. Administracijos kabinetų erdvės panaudojimas pastogėje - komplikuotas. Nuolatinio darbo vietų talpinimas pietiniame korpusse yra menkai pagrįstas, ypač įvertinus, kad šiaurės rytų korpusas skirtas saugyklos, dirbtuvėms, etc., nors būtent iš čia dirbantiesiems atsivertų išskirtiniai marių vaizdai, kabinetai nebūtų apšviečiami tiesioginiai saulės spinduliais. Pirmojo aukšto vitrinų juosta – vienintelė rytiniame fasade, kuri numatyta dirbtuvė ir saugyklu apšvietimui. Sprendinio motyvai nėra suprantami, kaip ir šio fasado viršutinių aukštų aklina plokštuma, atsisakant čia talpinti administracinių patalpų bloką su langais į marias. Ekspertai taip pat atkreipė dėmesį į stogo terasos pridengimą apdailinėmis lentelėmis, blokuojant marių vaizdą; į per mažą ir tamšią patalpą darbuotojų maitinimuisi; įėjimo iš vakarų bei šiaurės, kur numatomos darbuotojų automobilių aikštelės, nebuvinė. Tarybos nariai suabejojo, ar uždaro ūkio kiemo parametrai leis normaliai manevruoti kroviniams automobiliams.

Taryba atkreipė dėmesį į netikslumus ir klaidas aiškinamajame rašte bei rekonstravimo sąvokos taikymą.

Bendra Tarybos narių nuomone - pateiktas darbas turėtų būti tobulinamas, tikslinamas ir detalizuojamas, kad atitinktų architektūros kokybės reikalavimus.

IV. IŠVADA IR REKOMENDACIJOS

Įvertinus „Lietuvos Jūrų muziejaus administracinių pastato (unik. nr. 2198-0004-6249), Smiltynės g. 2, Klaipėdoje, rekonstravimo ir paskirties keitimo iš administracinių [7.2] į kultūros paskirties pastatą [7.10], pritaikant jūrų gamtos ir jūrinės kultūros paveldo atviros prieigos centro

viešosioms reikmėms“ projektinį pasiūlymą, Taryba teikia išvadą. Projektinis pasiūlymas urbanistinio integralumo, atitinkies darnaus vystymosi principui ir kuriamos aplinkos kokybės požiūriu negali būti vertinamas teigiamai be projekto koregavimo bei papildymo, atsižvelgus ir į Tarybos pateiktas rekomendacijas. Patikslinimų ir motyvavimo reikalauja ir funkcinė pastato struktūra bei išraiškos estetika.

Rekomendacijos:

1. Patikslinti pastato parametrus, kad užstatymo tankis ir intensyvumas neviršytų galiojančiame detaliajame plane nustatyto teritorijos naudojimo reglamento.
2. Siūloma parengti detalizuotą teritorijos tvarkymo planą, numatant mažujų architektūros formų, apšvietimo, poilsio ir galimai lauko ekspozicijos zonų įrengimą.
3. Teritorijos sutvarkymo plane Taryba siūlo įvertinti Kopgalio kaimelių sodybų atstatymo/pažymėjimo/panaudojimo perspektyvines galimybes.
4. Siūloma ilgaamžiškumo ir eksploatacijos patikimumo požiūriu peržiūrėti fasado ir stogo apdailinių termomedienos dailylenčių taikymą. Tai ypač aktualu šių elementų panaudojimui šlaitiniams stogams.
5. Siūloma pergalvoti fasadų stilistikai svetimo karnizo sprendimą pietiniame fasade.
6. Taryba rekomenduoja įvertinti pasirinktą administracijos patalpų išdėstymo vietą pastate darbo sąlygų komforto ir mikroklimato požiūriu.
7. Pagrasti ir/ar patikslinti medžio ir metalo apdirbimo dirbtuviių išdėstymą už vitrininių langų.
8. Patikslinti dengto ūkinio kiemo matmenis, užtikrinant krovininio transporto manevravimą jame.
9. Siūloma stogo terasą planuoti taip, kad dailylenčių atitvara neblokuotų apžvalgos į marias.
10. Rekomenduojama užtikrinti darbuotojų tiesioginį patekimą į pastatą iš automobilių stovėjimo aikštelių.
11. Patikslinti, ar Užsakovą/Statytoją tenkina maža ir tamsi valgyklėlė darbuotojams mansardiniame aukšte.

Posėdžio pirmininkas

Edmundas Andrijauskas

Posėdžio sekretorė

Liuda Bartkienė